

A FEJLESZTÉSPOLITIKA ÚJ PÉNZÜGYI ESZKÖZEI

dr. Csuhaj V. Imre
Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, elnök

ÚJRATERVEZÉS 2.0.1.0.
2010. május 28.

I. Zsákutca – általában

1. Jövőkép és koncepció hiánya

Hazánkban a Széchenyi Terv volt az első és utolsó gazdaságpolitika (elméleti és cselekvési keret), amely a kis- és középvállalkozások fejlődését értéként kezelte és kiemelt fejlesztésüket célként rögzítette.

2002 óta tapasztalt változások:

- ▶ nincs fejlesztéspolitika,
- ▶ „majd a piac irányt jelöl, majd a piac fejleszt” egyoldalú szemlélete,
- ▶ az uniós rendelkezések mesterséges, merev kiszolgálása a kkv-k fejlesztését a piaci torzulások kizárása jegyében a kormányzat feláldozta.

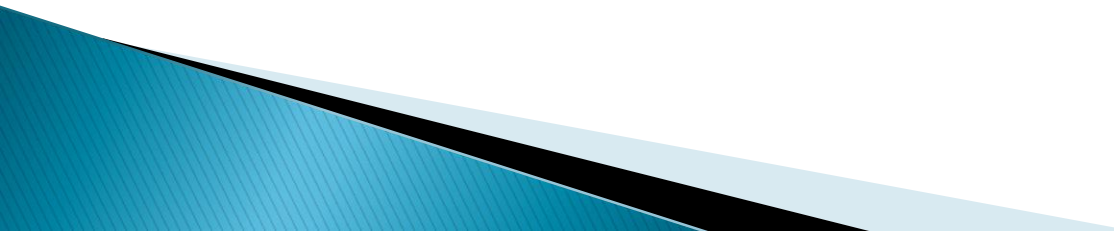
A „versenyképességi” jellemzők egyoldalú előtérbe állítása más nemzetstratégiai célokkal szemben.

2) Vállalkozások kényszerű izolációja

A hazai kkv-k napjainkban – a fejlődésüket támogató átfogó intézkedésrendszer hiánya miatt – többszörös izolációban vergődnek.

Főbb jellemzői:

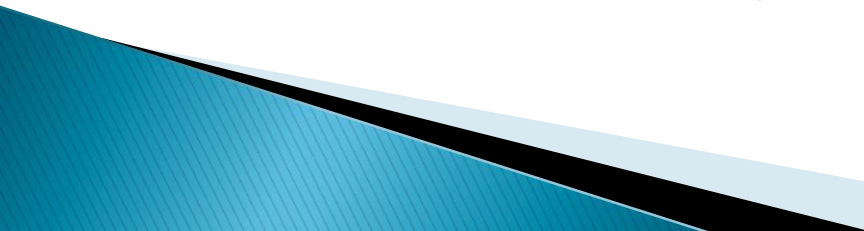
- a) nemzetközi vállalatokhoz fűződő kapcsolatrendszer esetlegessége, alacsony szintje (duális gazdaság)
- b) K + F centrumok és oktatási intézmények „vállalkozás mentessége”

- c) munkaerő-piaci képzés, át- és továbbképzés „elkülönülése”

  - c) vidék- és gazdaságfejlesztési eszközrendszer összehangolatlansága

  - d) vállalkozások együttműködését segítő intézményi struktúrák gyenge működési hatékonysága (formális klaszterek, pénzszerzésre koncentráló projektek)
-

II. Paradigmaváltás

- 1) Tudatos piacépítés
  - a) KKV: nem „arcnélküli, szegény rokon”, hanem a fejlesztéspolitika fontos szereplője.
  - b) Piacképesség erősítése → foglalkoztatás bővítése
  - c) Az állam tudatos piacépítéssel segíti a kkv-kat, amelynek területei:
    - nemzetközi vállalatok
    - állami szektor
    - önkormányzatok
    - lakosság/fogyasztók
    - kkv-k együttműködése

2) Fejlesztéspolitikai összehangolás

- a) A gazdaság/fejlesztéspolitika és a munkaerőpiac állami befolyásolásának egységes irányítása (kkv-fejlesztés együtt a foglalkoztatáspolitikai aktív eszközrendszerével).
  - b) A gazdaságfejlesztés/kkv-fejlesztés (GOP), a regionális fejlesztés (ROP) és a vidékfejlesztés (ÚMVP) vállalkozásfejlesztési céljainak, intézkedéseinek, eszközeinek összehangolása.
  - c) A kkv-k fejlesztéséhez kapcsolódó állami többségi tulajdonban álló cégek tevékenységének átstrukturálása, újraszervezése.
-

III. Van cél! – Van pénz?

Negatív látásmód:

- a Gazdaságfejlesztési Operatív Programban (GOP) 2010. közepén maximum 30–40 % lesz a szabad forrás,
- a GOP-on belül a K + F fejlesztési források a legkevésbé lekötöttek, de átcsoportosításuk ellenállásba ütközik,
- legtöbb vállalkozás a Közép–Magyarországi Régióban működik, de ott a GOP forrásai nem használhatóak fel,

- az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap (ESZA) közötti átcsoportosítás „lehetetlen”,
- új operatív programozással kicsúszunk az EU-s felhasználás $n + 2$ szabályrendszeréből.

Pozitív látásmód – reális törekvések:

- a GOP keretének növelése (pl. kiemelt projektek terhére),
- a GOP belső forrásainak új célokra történő felhasználása (új pályázatok, pénzügyi eszközök),

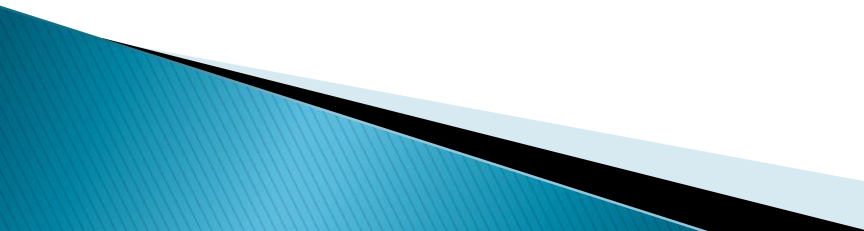
- a JEREMIE Programba tett pénzügyi eszközök gyorsabb felhasználása,
- ESZA források felhasználása vállalkozásfejlesztést is célzó programokra vállalkozásfinanszírozáshoz kapcsoltn,
- Európai Unió kiegészítő pénzügyi lehetőségek becsatornázása (EIB).

A legfontosabb az azonnali programtervezés (a lehetőségek pontos azonosítása) és az egyeztetés.

IV. Új eszközök – Visszaforgó Alapok

A „Visszaforgó Alapok” alkalmazása az Európai Unióban 2007-től élő kezdeményezés.

Jellemzői:

- a) A kedvezményezettnek támogatást ad, de a támogatás mindig az adott projekt megtérüléséhez kapcsolódik.
  - b) Az Alapok által adott támogatás (működő) tőke is lehet.
-

- d) A (működő) tőkével támogatott projekt többletforrást generál(hat).
- e) Az Alapok lényege az ide helyezett támogatás kihelyezése visszatérülése újra kihelyezése hármass esemény-együttese, azaz az aktivitás multiplikációja.
- f) Minden Alap hosszú távon önfenntartó működést valósít meg.
- g) Ezen konstrukciók már az Alap létrehozásakor biztosítják az EU-s támogatások teljes körű lehívását.

V. Visszaforgó konstrukciók – a jelenből a jövőbe

1. A jelenlegi helyzet jellemzői:

Magyarországon az elmúlt években létrejöttek hasonló struktúrák:

- a) Országos Mikrohitel Alap
- b) KAVOSZ Zrt.
- c) Regionális Fejlesztési Holding Zrt.

- d) MFB-csoport tőkebefektetési tevékenysége
- e) Garancia intézmények (Garantiqa Hitelgarancia Zrt., Agrárvállalkozói Hitelgarancia Alapítvány, Start Tőkegarancia Zrt.)
- f) JEREMIE Program – Magyar Vállalkozás-finanszírozási Zrt.

Jellemző napjainkban a koordináció hiánya, a forráshiány – forrásbőség fennállása, egyes intézmények tevékenységének szűkülése, megszüntetése.

2. Előrelépés területei:

Mikrofinanszírozás

- Mikrohitel termékek célzott piacra juttatása
- Mikrohitel „automatikus” garanciális háttérének biztosítása
- Kapcsolódó tanácsadási tevékenység biztosítása
- JEREMIE Program módosításával 35–50 Md Ft mikrohitel ütemezett piacra vitele

Kockázati tőke

- A JEREMIE Program kockázati tőkeforrásainak kihelyezése
- A határon átnyúló kkv-együttműködést és fejlesztést támogató tőkebefektető intézmény felállítása (a volt Corvinus Zrt. példáján)
- Innovációs, egészségipari és megújuló energetikai fejlesztési célokat szolgáló források felhasználásával speciális tőkebefektető alapok felállítása

Megmentési tőkefinanszírozás

- Jelenleg felállítás alatt áll a Regionális Tőkebefektető Alap, amelynek célja tőkefinanszírozás nyújtása a válság miatt pénzügyi nehézségekkel sújtott hazai kisvállalkozásoknak, a foglalkoztatás megőrzése érdekében

Önrészt biztosító alap

- Uniós pénzügyi intézmények (EIB/EIF) közreműködésével kidolgozott önrészt finanszírozó alap, amely legfeljebb néhány százmillió forint nagyságrendben nyújtatna forrást befektetés formájában a pályázó vállalkozásnak, kisebbségi (25–50 % közötti) részesedés-szerzéssel, átmeneti időre.
- Az alaphoz lehetséges korábban nem hasznosított állami tőke átcsoportosítása is.
- A befektetés útján nyújtott önrész csak kiegészítené a pályázati saját forrás jellemző banki finanszírozását.

Városfejlesztési Alapok

- Az EU 2007-ben meghirdette az integrált szemléletű visszaforgó Városfejlesztési Alapok létrehozását (JESSICA).
- Lényege: fenntartható működés és bevételt generáló projektek támogatása (pl. épületek energia hatékonyságának javítása, turisztikai szálláshelyek kialakítása, városi infrastruktúra rehabilitációja).
- Az alapok pénzügyi háttere vegyes: ERFA, EIB, önkormányzati részvétel, magántőke.
- A programstruktúra felépítésének két útja: közvetlenül Városfejlesztési Alapok létrehozása, vagy köztes lépésként egy Holding Alap felállítása.

Köszönöm a figyelmüket!

imre.csuhaj@startgarancia.hu